

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

[Rokopisi se ne vračajo.]

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 28. novembra 1908.

Štev. 48.

Ustanovni zbor „Slovenskega šolskega društva“.

Kakor je bilo naznanjeno v predzadnji številki „Mira“, se je vršil v četrtek, dne 19. t. m., ob dveh popoldne ustanovni shod „Slovenskega šolskega društva v Celovcu“ v gostilni „Pri benediktincih“.

Sklicatelj shoda, gosp. dr. Janko Brejca, je razložil velevažen pomen šolskega društva za koroške Slovence; šola je najhujša rana na narodnem telesu koroških Slovencev. Dozdaj so jo celili različni ljudje, a niso imeli uspeha. Ravno glede šole smo imeli že neprestano mnogo bojev, kakor za šolo v Št. Jakobu v Rožu, v Globasnici, v najnovejšem času za šolo na Strojni in v Št. Danijelu. Nasprotnik je znal vsejati med koroške Slovence popolnoma napačno naziranje o šoli, kakor ga zametujejo vsi pravi šolniki in vzgojitelji po celem svetu, in to napačno naziranje o dobri šoli se je pri naših ljudeh močno ukoreninilo, ker jih moti misel, da bi se otroci naučili nemški in menijo, da je to mogoče le v nemških šolah. Pitajo jih s takoimenovanimi utrakvističnimi šolami, ki pa niso v resnici utrakvistične, dvojezične, ampak le nemške šole, in le tedaj se nauče v njih slovenski brati in pisati, če hoče učitelj.

Če je na utrakvističnih šolah učitelj Slovenec, ne nemčur, potem se še otroci nekaj naučijo; pa tudi učitelj ima težavno nalogo, ker stoji za njim šolski nadzornik, ki ga biča, če se otroci nauče kaj slovenski.

Proti našemu nesmiselnemu šolskemu sistemu, je poudarjal sklicatelj, smo se dozdaj zaman borili. Temeljna hiba naših neuspehov je ta, da nismo imeli korporacije, društva, ki bi se bilo temeljito bavilo s šolskim vprašanjem.

Izjavil je, da novo društvo nima namena, konkurirati z družbo sv. Cirila in Metoda, ampak se bo v svojem delovanju na družbo naslanjalo, in če bo dobra volja na obeh straneh, bo moglo eno društvo poleg drugega dobro uspevati. Bivši predsednik „Družbe sv. Cirila in Metoda“ je ustanovitev takega društva naravnost priporočal.

Sklicatelj naznani, da je vlada pravila novega društva potrdila, nakar jih prečita č. gosp. župnik Matej Ražun. Udje društva so pokrovitelji, ki plačajo 1000 K, ustanovniki, ki plačajo 200 K, letniki, ki plačajo po 12 K na leto, in podporniki, ki plačajo manj nego 12 K in ne pod 1 K. Pri zapisovanju udov se je izmed navzočih priglasil 1 pokrovitelj, nadalje 5 ustanovnikov, 18 letnikov in 3 podporniki.

Za predsednika je bil na predlog gosp. dr. Brejca izvoljen č. g. Matej Ražun. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Profesorja Apih in vladni svetnik Scheinigg, dr. Janko Brejca, župnika dr. Arneje in Treiber, ter drž. in dež. poslanec Fr. Grafenauer. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni: Č. g. Andrej Wieser, dekan v Gospa Sveti, g. Vekoslav Legat, poslovodja, in g. Vošpernik, posestnik na Jezercih, in v razsodništvo: Č. g. Gregor Einspieler, infilirani proš v Tinjah, g. profesor dr. Jakob Sket, in g. Fr. Maier, župan v Št. Jakobu v Rožu.

Za glasi lo društva se izvoli „Mir“.

Predsednik društva, č. g. Ražun, prosi navzoče, da bi bili novemu društvu iz srca naklonjeni in bi to pokazali posebno s tem, da bi odboru pomagali z nasveti in da bi vsak odkrito povedal svoje misli. Poziva vse, da bi postali mučeniki za narod s tem, da bi delali zanj z vsemi močmi.

Žilavemu, neumorno delavnemu boritelju za pravice koroških Slovencev, g. dr. Brejca, so izrekli navzoči za trud in uspešno delo pristrčno zahvalo.

„Slovensko šolsko društvo v Celovcu“ je torej ustanovljeno. Že na ustanovnem shodu se je oglasilo lepo število udov, celo en pokrovitelj. Upamo, da jim bodo po celi slovenski Koroški sledili vsi rodoljubi. Kdor več ne premore, naj daruje na leto vsaj eno samo krono. To premore vsak, tudi najrevnejši narodnjak.

Za nič, za prazno reč se pa ne izdajajo tisočaki, zlasti ne od revnih Slovencev. Požrtvovalnost slovenskih rodoljubov naj bo vsem izpričevalo, kako resno nalogo je prevzelo novo šolsko društvo in kako zasluži vsestranske podpore.

Z novimi nadami gremo na delo za slovensko mladino na Koroškem! Bog čuvaj novo društvo, Bog čuvaj slovensko mladino, Bog ohrani naš narod!

Slepa ljubezen.

Iz dobrolske okolice smo prejeli sledeči dopis: Velecenjeni gospod urednik! Vi se v zadnji številki „Mira“ čudite nemškutarskim učiteljem, da se dajo od nemške gospode za nos voditi in ji s svojo nemškutarijo zvesto služijo. Ker sem se že sam večkrat čudil slepoti nemškutarjev, me je članek zelo zanimal; pred kratkim pa sem prišel rešitvi te uganke na sled. Slišal sem govoriti o krutosti in mučeništvu ljubezni. Nekdo je pravil pravljico, kako je ženska čarovnica znala s svojimi umetnijami in čarovnijami vsakega moškega omamiti in ujeti v svoje mreže, in ko ga je imela ujetega v zlobnih krempljih, mu je nalagala najtežja bremena in opravila, zraven pa ga je zaničevala in zasramovala na vse načine, skrito in očitno, revež pa je ves srečen nosil suženjski jarem in oboževal svojo boginjo, dokler ga ni ugonobila. K srcu mi je šla pravljica, preišljeval sem, kako resnična je mnogokrat v življenju še dandanes, omiloval stariše, ki se pustijo v slepi ljubezni mučiti od otrok; kako si moški in ženske sami nakladajo tako sužnost. Ko sem pa danes bral Vaš članek, vzkliknil sem: Ohô, zdaj sem zadel pravo; nemškutarji so tisti, ki se pustijo tako neusmiljeno trpinčiti, zraven so pa še ponosni, da smejo muko svoje ljube nemškutarije prenašati. Odkar spoznavam, da je korenina vsega početja človeškega ljubezen — ponavadi slepa — marsikaj razumem, kar mi je bilo prej uganika.

Zaljubljenim se drugi smeji jo: „Ti norci“, pravijo, „ki nosijo verige in spone ljubezni, so gluhi in slepi.“ Nezvestoba, nesrečna ljubezen, veliko trpljenje še nekatere spametuje. Mnogi pa gredo vsled nesrečne ljubezni raje v smrt, kakor da bi vez raztrgali in se spametovali. Ljudje, ki žive v divjem zakonu, se kaj radi prepirajo in če ne gre drugače, tudi pretepajo, a

Podlistek.

Pri sv. Očetu.

(Spomini ob zlati maši sv. Očeta Pija X. — Gregor R.)

V ponedeljek, 16. novembra, je praznoval sv. Oče Pij X. svojo zlato sv. mašo. Ves krščanski svet se je z veseljem in ljubeznijo oziral v Rim na sivolasega starčka, stoječega pod mogočno kupolo sv. Petra, kjer je daroval nekrvavo daritev za potrebe cele sv. Cerkve. Kdor ni imel sreče, biti ta slovesni dan priča globoke vdanosti, ki jo kažejo vsi katoličani do svojega poglavarja, vsaj v mislih in z željami, je med otroci, ki čestitajo svojemu Očetu. Moje misli in želje pa že dolgo časa bivajo v Rimu pri sv. Očetu. Vedno zopet mi seže roka po zapiskih, katere sem si napravil v Rimu s hitro, drhtečo roko. Najrajši se ustavijo misli pri sledečem listu: „3. april 1907. Danes sem videl sv. Očeta Pija X.“ A to ni bilo kar tako lahko. Kakor hitro sem stopil na rimska tla, bila mi je prva skrb, kako bi prišel do sv. Očeta. Biti namreč v Rimu, a niti papeža ne videti, to se mi zdi nemogoče. Čemu bi bil potoval tja? Kdo bi hodil v Rim, če ne bi bilo tam namestnika Kristusovega na zemlji, če bi stal Vatikan prazen?

Zvedel pa sem že poprej, da ni lahko meni nič tebi nič priti do sv. Očeta. Posebno pa ravno o Veliki noči, ko je mrgolelo po Rimu 150.000 tujcev in komaj dvajsetina takih, ki ni prišla zavoljo papeža. Povrh vsega pa je bil razdor med

Vatikanom in Francijo tedaj najhujši. Ravnokar so bili izgnali papeževega zastopnika in mu odvzeli vse papirje. Po Rimu se je govorilo, da papež zaradi potrnosti in naporega dela ne sprejema mnogo vernikov.

Torej se je bilo treba brigati z vso vsmo. Moj tovariš g. B. se je trudil kolikor se je mogel. Po sreči sva si pridobila priporočilno pismo ravnatelja kolegija „Germanicum“ in zmagonosno hitela ž njim v Vatikan. V svesti sva si bila: priporočilno pismo tako visokega in znanega učenjaka - jezuita nama odpre vsa vrata.

Pa glej! Čakala sva pol ure v čakalnici msgra. Bislettija. Nič! Še pol ure. Nič! Naveličal sem se že gledati na globoko dvorišče švicarskih vojakov. Ura na Petrovi cerkvi je odbila že šest; soba, v kateri sva bila začetkom sama, napolnila se je prosilcev do zadnjega kotička. Vendar enkrat naju pokliče sluga ter pelje — ne k „ekscelenci“ msgr. Gaetano Bislettiju, ampak k njegovemu tajniku. In zopet polna soba in poleg cela dvorana — povsem polna. Vsi bi radi vstopnice k avdijenci, vsi so prišli v Rim, v otroški ljubezni poklonit se sv. Očetu.

Veseli up na zaželjeno avdijenco nama je upadel precej nizko, še bolj pa, ko izveva: „Bo težko, težko mogoče.“

Drugega aprila sva hotela vzeti od Rima slovo. A bo težko mogoče, je bil odgovor.

Tiha, malo nevoljna, malo v skrbeh sva odšla. Čakala sva zaželenih vstopnic zaman. Še enkrat je bilo treba iti trkat na vrata vaticanske in le zgovornost vljudnega germanika gosp. Sleideggerja nama je izposlovala vstopnice k

avdijenci sv. Očeta za 3. april 1907 ob tri četrt na dvanajst.

Točno, ko je ura pri sv. Petru udarila tri četrt, drdral je najin voz po ogromnem trgu svetega Petra. Po stopnicah „Scala Pia“ sva hitela na Damasov dvor, pokazala pri vsakih vratih najini vstopnici. Molče so pokazale številne straže, kje in kam morava iti. V drugem nadstropju, v konzistorijalni dvorani naju sprejme v rdeč žamet oblečen služabnik sv. Očeta ter naju vede v sosedno dvorano, kjer so že stali romarji in tujci iz raznih dežel, raznih narodov v krogu ob stenah.

Stali smo tam v svetem pričakovanju, tiho, brez šepetanja, oči uprte v vrata.

Otvorila so se. V lepi uniformi prikorakali so palatinci, za njimi dva grofa-komornika, msgr. Bisletti in papež Pij X. v beli obleki.

Padli smo na kolena. Nehote se pripogne noga pred to prikaznijo milobe in resnosti. Niti za trenotek nobeden ni obrnil očesa od sv. Očeta.

Šel je po vrsti okoli klečečih, vsakemu ponudil roko v poljub. Ta ali oni ga je nagovoril. Ljubeznivo poslušal, odgovarjal tiho, komaj slišno, a odločno, nasmehne se pol veselo, pol bolešno.

Malo triletno dekletce mu stisne roko, ga nagovori po domače, brez strahu. Kako se je razveselil sv. Oče. Pogladi jo po obrazku, položi roko na kodrasto glavo, ter jo blagoslovi.

Pride do mene. Ne morem popisati čustev tega trenutka, ko so se boječe pritaknile moje ustne njegove roke. Polastila se me je — no, rekel bi korajža, in nagovoril sem sv. Očeta. Do smrti ne pozabim njegovega pogleda. Zdi se mi, da še zdaj čutim njegovo mirno oko, kako je zrl

narazen ne gredo. Zdi se, kakor bi jih vezala skupaj le jeza in kljubost.

Nemškutarji se sami nevede jezijo na nemškutarijo, pa so užaljeni, če jo slišijo obsojati; nezadovoljni so z njenim slabim sadom, pa se ujezijo, če jim kdo reče: „To je slabi sad nemškutarije.“ Tako je pri nas že marsikdo opazil, da nemškutarji sami zabavljajo čez šolo, so nezadovoljni z njenim sadom, tožijo, da otroci ne znajo brati, nemški ne razumejo, ne spoštujejo starišev itd.

Če pa mi rečemo, da so nemške šole pri nas za nič, če kak dopis v „Miru“ prav v živo zadene, pokaže rane, je pa jeza, da je kar groza; vpijejo, da so otroci že tako dosti neumni, šola že dosti slaba, da hočemo mi s slovensko šolo otroke še bolj poneumniti. Ne razumel bi jih, če bi ne vedel, da je nemškutarija slepa strast. Morda pa mislijo, da so naše šole slovenske in bi bile dosti nemške šole tedaj, če bi prišli učitelji iz samega nemškega Berlina. Strast jih slepi, da ne mislijo jasno in nočejo slišati pametne besede.

Nemškutarijo drži skupaj le neutemeljena jeza, od narodnih in verskih nasprotnikov zaneseno sovraštvo do slovenščine; zato nemškutarji niso mirni ljudje, ampak so zelo delavni, včasih bolj kot naši najboljši možje, ker strast k delu bolj priganja, kakor ljubezen.

V svojo nemškutarijo pa so tako zaljubljeni, da raje žrtvujejo vso prihodnost svojih otrok, nego da bi se spametovali. Čeravno se jezijo nad utrakvističnimi šolami, češ, da so za nič, vendar se iz slepe ljubezni do nemškutarije strastno branijo pametno urejenih šol, kakor jih nahajamo pri vseh drugih narodih, tudi pri drugih Slovenceh, le pri nas na Koroškem ne.

Nezakonska ljubezen do nemškutarije je torej vzrok, da si naši nemškutarji nočejo dobro in se nočejo spreobrniti. Kako bi morali nemškutarji trgovci, tržani in meščani po naših krajih plešati, če bi se vsi naši kmetje spametovali. Poveljevali ne bi več oni, ampak kmetje. Tako pa hujskajo naše ljudi — nemškutarje — proti lastnim bratom, zapovedujejo in si maste trebuščke, naši nemškutarčki pa se plazijo po trebuhu, in srce se jim smehlja, če jim smejo — lizati prah s črevljev. Res, zaljubljeni ljudje niso prav pametni, najmanj pa še tisti, ki so do kosti zatrkani v to preljudbo nemškutarijo.

Iskrena prošnja.

Nepričakovano zgodaj in z občutnim mrazom je letos zima nastopila. Mislite si pa otroka, ki zelo slabo oblečen zahaja v hudem zimskem mrazu v eno uro in še bolj oddaljeno šolo. Trepetajoč mraza in s pozeblimi rokami se prijoče v šolo. Kdo ne bo imel sočutja s tako ubogo deco! Večina od 218 otrok naše „Narodne šole“ so pa otroci prav ubogih staršev. Nujno potrebno je, da jim omislimo za zimo potrebne obleke in obuvala. Radi tega nameravamo kakor že druga leta tudi letos, in sicer na kvatrnico sredo, dne 16. decembra t. l. napraviti na korist našim ubogim otrokom slavnostno božičnico. Obračamo se tedaj zopet

name, kakor da bi mi gledalo na dno duše. Z največjim veseljem sem poslušal njegove besede, ki mi jih je govoril. A to je bil samo trenotek. Že je pristopil k mojemu sosedu in k drugim.

Ko je obhodil vso dvorano, vstopil se je k vratom ter v kratkih besedah povedal, da hoče blagosloviti nas, naše drage doma in vse, kar imamo pri sebi. Blagoslovil nas je ter odšel v sosedno dvorano, od tam v tretjo, četrto itd., povsod njegovi otroci, vdani in polni ljubezni do ujetega Očeta v Vatikanu.

Kakor bi bil videl prikazen iz drugega boljšega sveta, se mi je zdelo, ko me je dregnil moj tovariš v rebra, češ, greva! V vsakem očesu so lesketale solze, solze veselja in navdušenja, vdanosti in ljubezni. O vsi ti srečni romarji ponesó ljubezen s seboj, bogve kam v tuje, daljne kraje, povsod jo bojo sejali, povsod bo rodila sad gorečega sodelovanja za tvoje ideale, sv. Oče: Omnia restaurare in Christo. Vse prenoviti v Kristusu.

Voz je drdral po trdih ulicah. Voznik je kričal na svoje kljuse — jaz pa sem nosil s seboj v srcu tvojo podobo, sv. Oče, in jo še hranim, še živi v meni.

Sv. Oče Pij X. je srednje velikosti, kakor ustvarjen za talar, ki se mu krasno prilaga. Glavo nosi malo naprej sklonjeno, da napravi prav prijazen vtis. Obraz ima resen in blag, poteze mile, a vendar zelo energične. Govori bolj tiho, z odločnim naglasom. V celi postavi se vidi, da ga boj zoper katoliško cerkev na Francoskem boli in da ga tarejo hude skrbi.

Tako v mojih zapiskih. Ali ni vreden sv. Oče, da ga podpiraš tudi ti, dragi čitatelj, da mu olajšuješ težko pezo s svojo molitvijo?

zaupljivo do vseh vrlih slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, naj nam blagovolijo prihiteti na pomoč z raznimi darovi v blagu, posebno pa v denarju. Ker pa je do kvatrne srede čas že zelo kratek in imajo č. šolske sestre z nakupovanjem in razvrstitvijo darov zelo veliko posla, radi tega še posebno ponižno prosimo, da bi se blagovolilo morebitne darove nam prav kmalu poslati. Vsem predragim dobrotnikom se že v poprej zahvaljujemo: „Bog plati stotero!“

V Št. Rupertu pri Velikovcu, dne 17. listopada 1908.

Vodstvo „Narodne šole“.

Koroške novice.

Sodalitas ss. Cordis Jesu ima zborovanje dne 3. grudnia v navadnih prostorih. Predavata vč. g. monsignor Val. Podgorc o papeževi encikliki na duhovnike in o poselskem vprašanju č. g. dr. Ehrlich.

Zastopniki cerkve pri cesarju. V torek, dne 24. t. m., so se začele zopet letos konference avstrijskih škofov ter bodo trajale celi teden. V četrtek so se podali vsi na Dunaju navzoči škofje, zastopniki stolnih in kolegiatnih kapitljev in opati raznih samostanov v naši državi pod vodstvom dunajskega kardinala dr. Gruše k cesarju, da se mu poklonijo in oddajo povodom šestdesetletnice vladanja vdanostno adresno. Iz Koroškega so šli na Dunaj poleg prevzv. kneza in škofa dr. Kahna stolna kanonika dr. Müller in Bittner kot zastopnika stolnega kapitlja, stolni kanonik in kolegiatni kanonik v Štrasburgu Ferdo Wappis kot zastopnik kolegiatnih kapitljev, tinjski prošt Gregor Einspieler kot zastopnik proštov in tancenberški opat Ecker.

Nemščina, uradni jezik južne železnice na Spodnjem Štajerskem. Stranka pripelje sod vina iz Haloz, da ga s postaje Ptuj pošlje na postajo Vrba na Koroškem. Obe postaji ležita na slovenskem ozemlju. Stranka ne ve, kako se zove Vrba pri Nemcih, uradnik išče in išče ter izjavi: Station Vrba existiert nicht — postaje Vrba ni, torej se pošlje v Celovec. Tudi tam ne najdejo pošte Vrba in vprašajo, kam z vinom, ker adresata ne najdejo radi pomankljivega naslova (urednik „Mira“ sicer raztolmači Vrbo v Velden pa vse zastonj), aviso gre v Ptuj in se zahteva „nemška“ odredba, ker v Celovcu uradnik ne razume slovenskega pisanja. Koliko škode in zamude radi trmoglavosti uradnikov, črtečih slovenščino! Dolžnost slovenskih poslancev bo, da proti takemu postopanju nemških uradnikov med Slovenci enkrat za vselej naredi konec!

Narodna pevska društva, pozor! Znani naš skladatelj Jakob Aljaž je zložil k Simon Gregorčičevi narodni himni „Stražniki“ prelepo kompozicijo, ki se čisto prilaga mogočnosti in veličastnosti tega narodnega velespeva. V sedanjih narodnih bojnih časih je nobeno narodno pevsko ali izobraževalno društvo po vsem Slovenskem ne sme pogrešati! Založništvo Aljaževih „Mešanih in moških zborov“ to skladbo prodaja izvod po 30 v, vsem slovenskim društvom in pevskim zborom brez razlike pa jo na zahtevo tudi v več izvodih odda brezplačno. Skladba naj se zahteva v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. — Istočasno opozarjamo na 5. zvezek Aljaževih „Mešanih zborov“, ki je ravnokar izšel s sledečo vsebino: Mešani zbori: 1. „Job“. 2. „V mraku“. Moški zbori: 3. „Dneva nam pripelji žar.“ 4. „Z vencem tem ovenčam Slavo“. 5. „Triglav“. — Cena je kakor pri vseh sedanjih zvezkih 60 vin., po pošti 85 vin. — Vsled posebne želje skladateljeve računamo onemu, ki naroča vsaj deset izvodov Aljaževih zborov na enkrat, samo po 45 v izvod.

Kateri jezik je polkovni jezik 17. polka? Navadna slovenska pamet bi seveda rekla takole: „Janezi so sami Slovenci, le nekaj Miheljnov je med njimi, ki pa tudi večidel znajo slovenski; torej mora biti slovenščina polkovni jezik.“ Ne boš! Le pojdi malo poslušat na dvorišče celovških kosarn, na Vresje ali sploh kam, kjer se vežbajo vojaki. Tam vidiš Janeze okrog svojega častnika. Revež ne zna slovenski ali kvečjemu toliko, kolikor se po vojaški pravi „znati“, pa hoče svojim fantom dobro razložiti to in ono: gospodu se vidi, da hoče res kaj naučiti fante, uči jih, kakor bi bil najboljši profesor, pa v — najčistejši nemščini. Fantje zijajo vanj — ali ga pa tudi razumejo? Meni se zdi, da kvečjemu to razumejo, kar jim pokaže, drugo je zanje skrivno razodenje. Če jim je govoril dolgo in lepo pridigo in potem vpraša zdaj Joža zdaj Jurja, kako se to in ono naredi, mora sam dati odgovor — seveda nemški, ali pa pokliče korporala in mu veli: „Jetzt erklären Sie das den Leuten.“ („Zdaj pa Vi to ljudem razložite“). To so še najboljši poveljniki — o mnogih drugih pa rajše molčimo!

Naše poslance pa opozarjamo na te stvari, da bodo vedeli storiti svojo dolžnost in povedati vojnemu ministrstvu: Prišla bode ura, ko boste poslali naše sinove ne na Vresje ali k paradi, ampak tja, kjer tvegajo tudi slovenski fantje svoje življenje za cesarja in državo; ali naj jih tam vodijo častniki, ki ne razumejo vojakov, vojniki pa njih ne ali še celo narobe? Ali ne boste za tiste ure, ko je treba junaško zreti smrti v srepo oko, ko v duhu jemlje fant zadnje slovo od dragih mu roditeljev, od bratov in sester, od neveste ali žene, od nežne dece pod blaženo streho domače kočice — ali mu ne boste za ta strašni hip dali poveljnikov njegove krvi, da bo mož junaškega srca znal z milo domačo besedo zanetiti v srcih svojih mož oni junaški ogenj, ki je silnejši od smrtnega strahu, silnejši od bridkega spomina na najdražje osebe na svetu!

Vlom v uršulinski samostan v Celovcu. V noči med 8. in 9. listopadom je vlomil nekdo v samostan; najprej je strupil nekaj šip na pritličnem oknu, splezal v hišo, rogovilil po vseh prostorih, uganjal prismojene šale, strašil ženske in po skoraj celi uri jo odkuril. Čez nekaj dni je prišel z nekim pajdašem spet na vrt; a takoj sta oba zbežala, zagledavši luč v hiši. Okrog polnoči med 17. in 18. t. m. je pa prišel spet, je strupil v ravno istem oknu kakor prvokrat štiri šipe, pa ni mogel v hišo, ker so bile v dotičnem prostoru duri zunaj zaklenjene. Napotil se je torej spet nazaj, a gotovo se je v roko ali obe roki urezal, ko je strupil šipe, kajti bile so steklene črepinje zelo krvave in krvavo sled je zapustil za sabo do zidu, čez katerega je spet zbežal. Kdor pomore tako, da je mogoče prijete tiste nesramne tičke, dobi dobro plačilo.

Razpisana je do 18. grudnia t. l. služba sodnijskega sluga pri c. kr. okrajni sodnji Pliberk. Prošnji je treba dodati spričevalo za znanje slovenščine.

Razpisana je služba sodnega pristava pri c. kr. deželnem sodišču v Celovcu ali pri kakem drugem sodišču do 5. grudnia. — Razpisano je tudi mesto definitivnega učitelja na štirirazrednici v Spodnjem Dravbergu.

Celovec. (Slovenska zabava.) Navzlic obilim vsemogočim zabavnim prireditvam vendar celovski Slovenci, kateri še imajo srce na pravem mestu, najdejo v prostih svojih urah res pravo domačo zabavo. Lahkoživi ljudje se klajajo v dvomljivih družbah po raznih „balih“, kjer zapravljajo težko prislužene groše; kajti oni ne poznajo prav nič grenkega zdravila — „čebelice“ delavskega društva. Šest dni v tednu se je treba mučiti, naporno delati ter prenašati zbadljive pomenke katoliški veri in slovenski narodnosti nasprotnih tovarišev. Ali se je treba čuditi, če se snide v nedeljo — dan počitka — družba, obstoječa iz ljudi „ene misli in enega srca“, da se povesele, se pošali in posmeji, ter zakroži „kako domačo“. Po veseli, počten zabavi se s pomlajenim duhom poda prihodnji dan na delo. Ni nam treba čakati tuje milosti, da se nas vabi na zabavo, ne! Mi si moremo in znamo napraviti lepo in ceno veselje sami. Prav lepo je to dokazal zadnji nedeljo zabavni večer, ki ga je priredilo I. koroško tamburaško društvo „Bisernica“ v Celovcu. Toliko prijateljev in tovarišev je došlo, da sta bili nabiti obe zadnji gostilniški sobi „Pri zlatem studencu“ in še premajhni. Tako tamburaške točke „Bisernice“ kot pevske moškega in mešanega zbora „Delavskega društva“ so bile dovršene. Ni ga bilo, ki bi ne odšel domov zadovoljen po tem duševnem užitku. Na višku razpoloženja smo si želeli le, naj se uvedejo za številne Slovence v dvojezičnem Celovcu stalne nedeljske zabave, vsaj v zimskem času. Kakor povsod, naj se pokaže tudi v družabnem oziru slovenska skupnost. V tem znamenju smemo potem računati na lastne prostore — na prostorni „Narodni dom“ v Celovcu. — Prifrknjeni nemški (??) komiji še lahko nadalje posmehujejo se in zabavljajo ogledujejo tamburaške razglednice opoldne poleg „lintverja“. — Zahvalo izrekamo „Bisernici“ za prireditev, pa tudi gostilničarju g. Otiču za točno postrežbo. Vi pa, prijatelji, kadar se vas zopet povabi, ne zamudite priti i zanaprej v naš krog.

Podljubelj. Vsem udom delavskega društva (priti smejo seveda tudi drugi, vsak nam je dobro došel), se naznanja, da imajo 6. decembra popoldne ob 3. uri poučni shod. Po shodu se bo na vsestransko zahtevo še enkrat predstavljala „Požigalčeva hči“, Cene nekoliko znižane. Po predstavi pa bo „Miklavž“ delil otrokom razne dobrote. Stariše, ki ta dan nameravajo otrokom prirediti nedolžno veselje, prosimo, da svoje darove do 4. decembra prinesejo v župnišče. Prosimo pa tudi vse p. n. občinstvo, da smatra ta-le dopis kot vabilo. Posebna vabila se ne bodo pošiljala nikomur. Torej na svidenje 6. decembra 1908 v „Delavskem domu“.

Št. Janž v Rožu. (Jubilejno slavnostno zborovanje) našega izobraževalnega društva se je imenitno obneslo. Udeležba je bila veličanska, tako da so bili prostori Činkovčeve gostilne v Št. Janžu vse premajhni. Prihitali so zavedni Slovenci iz cele okolice in celo iz daljnih krajev kakor iz Bilčovsa, Sveč, Borovelj, Podljubelja in celo iz Celovca, posebno številno je bil zastopan Podljubelj. Kot slavnostni govornik je nastopil č. g. J. Rudl, kaplan v Svečah. Govoril je o letošnjih jubilejih in ali more pameten človek postati socialni demokrat? Drugi govornik č. g. Rožman, kaplan v Borovljah, je govoril o priklopljenju Bosne in Hercegovine k naši državi in o politiki drugih evropskih držav ter je ob koncu svojega govora povzal poslušalce, naj zakličejo našemu presvitemu cesarju trikratni živio, na kar so se res z veseljem odzvali. Zahvaljujemo se gg. govornikom za izvrstne govore, katerim je občinstvo z velikim zanimanjem sledilo. Po zborovanju so uprizorili člani društva igro „Krečmar pri zvitem rogu“ v splošno zadovoljnost. Čuditi se moramo njihovem izvrstnemu nastopu, če pomislimo, da so to pot nastopili prvič. Vsa čast jim!

Iz Roža. (Kaj „nuca“ Slovenca nemškonaarodno srce?) Visok general naših nasprotnikov je prišel zadnjič enkrat nekako preplašen in nervozen iz Celovca. Čudili smo se tej izpremembi, a nismo si je mogli hitro raztolmačiti. Sedaj pa je naša radovednost že pomirjena. Gospod je imel namreč dolg dopust zato, da bi se mogel tem bolje pripraviti za neki izpit za kaj „višjega“ in svesti si svoje dolžnosti, je pohitel pred kakimi tremi tedni z najboljšimi upi v Celovec, da bi pokazal ondi sadove svojih težkih in napornih študij. Tu pa je imel čudno prikazen. Prikazal se mu je vse-nemški bog, in mu je govoril s tresočim glasom in s solzami v očeh: „Moj ljubi zvesti sinko! Ti ne veš, kako težko mi je pri srcu. Znano ti je, da stoji nemškutarja v lepem Rožu na zelo slabih nogah, da se ji majejo tla. Ako pa narediš ti sedaj to skušnjo, moral boš prej ali slej iti naprej, zasesti kako višje mesto, s teboj bo zopet padel močen steber koroške nemškutarije. Ako še imaš torej količek ljubezni do mene, odstopi od skušnje, in obljubim ti, da boš mogel ostati še zanaprej v lepem Rožu. Jaz bom tvoj trud, tvoje mojstrsko delovanje enkrat bogato poplačal.“ — Te besede so segle našemu gospodu globoko v srce, in res ga drugi dan ni bilo k skušnji, ampak se je — brez nje povrnil med nas. Saj smo rekli, da nemškonaarodno srce Slovenca res nič ne „nuca.“

Rožek. Zgledno gospodarstvo je moralo vladati v naši občini, dokler je bila v nemčurskih rokah, tako da se je menda g. revizor izrazil, da takih knjig še ni revidiral. Tukaj naj poskusi „Štajerc“ svoje „kunšti“, ki sicer tako rad brska, kjer ga nič ne briga, in dobil bo „patent“ na svoje vzorgospodarstvo.

Izpod Strmea. (Zopet reden pouk.) Dne 9. t. m. je grom topičev naznanjal celi okolici, da se je na Strmecu s slovesno službo božjo začel reden šolski pouk na tamošnji šoli, ki je bil cela tri in pol leta zanemarjen. Ta šola je kot bela vrana že od nekaj šolskim oblastvom in nekaterim prtenim gospodom zelo napoti in bi jo tako radi odpravili. Ali naši vzorni kmetje, katerih značaj je tako trd in neizprosni, kakor skale. sv. Jurja, se niso dali ugnati in so dosegli, kar so želeli. Dal Bog, da bi se novo došli gospod učitelj čutil pri nas srečnega in zadovoljnega!

Črešnje pri Kostanjah. (Pozor zaupni možje in volilci!) Poteklo je leto dni, odkar se je vnela agitacija za občinske volitve, in vendar župana le še nimamo. A čuden veter vleče s Kostanj; če je res, da se bo novo izvoljeno občinsko zastopstvo razpustilo, potem nam je tudi že jasno, zakaj se vabijo posebno posestnice pod raznimi pretvezami na Kostanje. Naši liberalci pač hočejo dobiti na zvit način od njih pooblastila za volitve; ne vsedite se zvitim kostanjskim liberalcem na limanice, saj so pokazali, koliko marajo za nas in naše zadeve, ko nam namreč pri zadnji volitvi niso privoščili niti enega odbornika. Pokažite takim ljudem neustrašeno hrbet!

Beljak. (Vojaštvo in njih konji.) V pondeljek 16. t. m. je udaril vojaški konj s kopitom na Marijazilski cesti pismoonošo, ki nosi pisma v zilsko faro. Zadel ga je v sence, in bo imel udarec morda prav slabe posledice. Zgodilo se je, kar smo pričakovali in cesar smo se bali že dolgo, da se bo zgodila kaka nesreča. Ker vojaki napolnijo včasih, posebno zjutraj, ko je največ ljudi na cesti, posebno otrok, ki nosijo mleko v mesto, kar vso cesto od enega kraja do drugega s svojimi divjimi bošnjaki. Kakor bi bili kje v Macedoniji, kjer so čete na svojih bojnih pohodih, se zdi včasih. In enem konju jezdi

vojak, drugega vodi za konopec, tako da konj pleše, skače in udarja po cesti na vse strani, kakor se mu najbolj zljubi. Da se spusti včasih ta ali oni jezdec kar naravnost čez njive ali zajezdijo kar na dvorišče, je tudi prav navadna prikazen. Zato si dovoljujemo vprašati vojaško oblast v vsi slovenski ponižnosti: Ali je cesta proti Zili, ki je deloma zelo ozka in zagrajena, da se ni mogoče izogniti vojaškim konjem-izprehajalcem, določena res samo za vojaštvo? Ali čakajo oblasti, da se zgode še večje nesreče? — Morda bi kazalo, povedati vojakom, naj govore malo spodobneje, ki grejo mimo poštenega človeka ali mimo naših žen in deklet. Ker to govorjenje ni več niti poezija gotovih krajev, to je že kaj hujšega. — Menimo, da smejo davkoplačevalci zahtevati vendar tudi nekaj ozirov!

Bruca. (Veselica), katero je napravilo v nedeljo, 22. t. m., tamburaško društvo „Dobrač“, se je izvrstno obneslo. Veliki prostori v gostilni vrlaga g. Antona Pogliča so bili do zadnjega kotička napolnjeni. Udeležba je bila ogromna. Po krasnih besedah gospoda govornika, je sledilo tamburanje in petje in navrh se je uprizorila igra in reči se mora, da so igralci rešili svoje vloge v resnici dovršeno. Zilan je za oder kar ustvarjen. Vsi smo bili dobre in židane volje in le prehitro so potekle ure, da smo se morali ločiti.

Velikovec. (O „Narodni šoli“.) Z velikim zadoščenjem naznanjamo slovenskemu občinstvu in vsem našim šolskim dobrotnikom, da se naša „Narodna šola“ tudi letos prav dobro obnaša. Dozdaj je v velikovškem šolskem okolišu napravil vsakoletno šolsko popisovanje ali nabiranje otrok kak velikovski mestni učitelj ali učiteljica. Pa ti so po mislih gotovih ljudi vse premalo rogovilili za nemško mestno šolo v Velikovcu in tako je še vse preveliko otrok šlo v našo „Narodno šolo“. Radi tega sta v letošnjih počitnicah šolsko popisovanje prevzela dva odlična nasprotnika naše šole, namreč neizogibni ravnatelj velikovške meščanske šole Bohrer in meščanski učitelj Pavlič. Ginljivo je bilo videti, kako sta se ta dva gospoda v potu svojega obraza trudila po obširnem našem šolskem okolišu. Ali njun uspeh je naravnost klavern, zakaj samo sedem otrok je iz velikovškega okoliša odpadlo in so šli v nemško mestno šolo. Naša „Narodna šola“ stoji neomajena, na novo se je oglasilo zelo veliko, namreč 55 novih otrok, in letos šteje naša šola še več otrok kakor lani, namreč 218 otrok. Od teh je 72 dečkov in 146 deklic. V prvem razredu, ki ima samo en oddelek, je 46, v drugem 74, v tretjem 60 in v četrtem 38 otrok. Po šolskem okolišu jih je z velikovškega okoliša 138, iz vovberskega 42, iz škocjanskega 14, iz šmarješkega 12 in iz želinjskega 12 otrok. Po župnijah jih je iz šentruperske 120, iz škocjanske 28, iz vovberške 17, iz šmarješke 17, iz grebinjsko-klosterske 15, iz štefanske 13, iz velikovške 5, iz šentpeterske 2 in iz dješke 1 otrok. Zelo veselo znamenje časa je veliko zaupanje, katero ima naše slovensko ljudstvo do našega šolskega dekliskega vzgojišča. Internat je do zadnjega prostora ves napolnjen, šteje namreč 30 gojenk, od teh je 15 gojenk, ki še našo šolo obiskujejo, 15 večjih deklet, ki se učijo kuhanja in ženskih ročnih del. Poleg tega smo še šesterim večjim deklicam obljubili, da jih sprejmemo v internat o Veliki noči, ko bo zopet prostora. Od vseh gojenk je 24 Korošic, 2 Štajerki, 2 Kranjci, 1 Hrvatica in 1 Čehinja. Gojenke se pa ne vadijo samo v vseh za žensko izobrazbo potrebnih strokah, ampak se utrjujejo tudi v krščanskem življenju in v ljubezni do milega maternega jezika. Slednje posebno pospešuje petje narodnih pesmi, katero gojenke skoraj vsak dan goje. Radi tega, ko pride čas ločitve, izstopivše gojenke le s težkim srcem „Narodno šolo“ zapuščajo. V domačem kraju so potem našim izobraževalnim društvom velika podpora in spretno sodelujejo pri raznih slavnostnih prireditvah. Naj tedaj naš narod izroča tudi zanaprej svoje hčerke našemu internatu v vzgojo kakor dozdaj. Vsakemu mora pa iz zgornjih podatkov biti jasno, da naša „Narodna šola“ nade, ki so se v njo od začetka stavile, v polni meri izpolnjuje. Naj tedaj našo šolo in družbo sv. Cirila in Metoda, ki našo šolo vzdržuje, podpira vsak zaveden Slovenec!

Velikovec. (Nemškonaarodna trojica.) Za hinavskim „Štajercem“ sta pricapljala tudi bratska koroška lažnivca in obrekovalca „štince“ in lutrovska „Bauernzeitung“ in ponatisnila iste laži o najemniku „Narodnega doma“, kakor ostudni „Štajerc“. Po domače se to reče: „Gliha vkup štrija“. Ti trije časopisi so zares prava lažniva, obrekovalna, škodoželjna, hinavska, krivična, slepilna trojica. „Štimcam“ in lutrovska „BZ.“ velja isti odgovor kakor „Štajercu“. Samo to še dodamo, da je g. Stersche, kar je v Velikovcu od dne 16. jan. 1908, klal samo 5 zdravih krav, kar je za klano živino za tak čas

gotovo zelo nizko število, ker kolje povprečno na teden najmanj po 2 kosa, sicer je klal le težke in lepe vole. In od tistih petih krav je kupil samo eno od nekega kmeta na Klopinskem, ki je pa bila popolnoma zdrava in dobro rejena; druge štiri pa niso od kmetov. To torej, ljubi in cartani „Štajerc“, je resnica. Le laži naprej! S tem boš največ koristil naši stvari!

Velikovec. („Puncirani“ bojkot.) Še ni miru. Znani nemškonaarodni učitelj na meščanski šoli v Velikovcu, g. A. Hornbogner, je zopet zdrav in je svojo punciranost začel uporabljati tudi v dosego bojkotiranja našega „Narodnega doma“. Za ta bojkot se še posebno ogrevajo: slovenski (?) potovalni (prav: politični) učitelj J. Schumy, že neimenovani direktor Bohrer, njegov sin, učitelj v Vovbrah (tako se sliši o tem zadnjem), trgovec Tschbull mlajši, Hofer, knjigovez pri Magnetu, ki je odpadel od vere. G. Hornbognerju lepo svetujemo, naj le ostane pri svojem poklicu! Z rogoviljenjem zoper mirne Slovence in prigovarjanjem k bojkotiranju „Narodnega doma“ se pri naših Slovencih ne bo priljubil. Kako pa to, g. Hornbogner, da so vam na meščanski ponemčevalnici slovenski učenci in učenke tako dobro došli? Zakaj pa teh ne bojkotirate? Seveda zato ne, ker bi potem meščanska ponemčevalnica šla rakom žvižgat. S šolo pa bi jo morali popihati tudi Vi. Govori se še o nekaterih drugih, ki hočejo požreti „Narodni dom“, in če ne bo miru, bomo tudi te objavili, da bodo Slovenci vedeli, koga se morajo izogibati. Je že dobro, vi ste začeli, mi bomo pa primerno odgovarjali. Kdor živi od slovenskega kruha, tisti nas le naj lepo pri miru pusti, sicer bo zagrmelo in v nemškutarje treščilo.

Velikovec. (Slovenecem iz okolice) priporočamo, da kupujejo odslej naprej le pri Slovencih v mestu in pri tistih Nemcih, ki so najbolj zmerni. Če kdo potrebuje kakega nasveta, ga dobi pri velikovških Slovencih.

Velikovec. („Štajerc“ev) lažnik še ni prišel po 2000 K k najemniku „Narodnega doma“.

Velikovec. Ali se je onim učiteljsčnikom, ki so bili kaznovani zaradi dijaškega sestanka v Velikovcu, že dalo zadoščenje? Kaj se je zgodilo z velikovškimi meščanskimi šolarji, ki so se udeležili nemške pevske slavnosti? (Prav nič! Saj se poznamo! Ured.)

Št. Rupert pri Velikovcu. (Letošnje izredno leto.) Ljudje tukaj zdaj še bolj bolehalo kakor v poletju. Dozdaj je tukaj letos umrlo že 51 oseb, tedaj že 7 oseb več kakor lani celo leto. — Ljudje pripovedujejo, kako letos živina krmo slatno je, ko je druga leta bila tako izbirčna in je krmo puščala. Vzrok tega prikazni zna biti to, ker smo spravili v letošnji suši seno in otavo zelo suhi in je krma bolj sladka. Nekateri pa mislijo, da živina že poprej slutiti, da bo v spomladi glede krme zelo na slabem, radi tega ni izbirčna. — Vsled velike suše se kaže čimdalje večje pomanjkanje vode, studenci imajo že zdaj malo vode, potoki so se zelo skrčili. Nekateri posestniki morajo že zdaj vodo od drugod voziti. V Mlinskem grabnu vsled zmanjšanja potoka mestna turbina, ki goni vodovod v mesto, deluje le s težavo, težkoče se kažejo tudi pri mestni elektrarni. Ako ne pride poprej, ko zemlja trdno zamrzne, kako izdatno južno vreme, bodo glede dobave vode nastale res velike težave.

Št. Jurij na Vinogradih. (Zborovanje.) Velikovško izobraževalno društvo „Lipa“ je priredilo v nedeljo, dne 22. t. m., zborovanje v Št. Juriju, ki se je izborno obneslo. Velika soba pri Pinku je bila natlačeno polna. Govor je bil zelo zanimiv. Drugi govornik je bil g. J. Dobrovc, ki je poudarjal potrebo združevanja kot rešitev kmečkega stanu.

Galicija. (Razno.) Da ne boste mislili, da je pod Obirjem že vse zaspalo, vam sporočam, da smo dobili trirazredno ljudsko šolo; za nadočiteljca pride g. Krajnc od Mohljic. Imeli smo kakor ponavadi zadnje nedeljo jesensko žegnanje, ki se pa seveda brez pretepa ni končalo. Prišel je iz Št. Vida mlad poštni ekspeditor, ki se je sprl z našinci iz neznanega vzroka. Naše orožništvo je bilo precej namestu in je naredilo red. — Naša hranilnica in posojilnica pod vodstvom g. župnika Čeha dobro napreduje. Tudi na narodno petje nismo popolnoma pozabili, seveda pojemo zaenkrat še bolj tiho, da se med ubranim petjem ne oglasi kak nepoklican hajduk.

Bela pri Železni Kapli. (Umrli) je 17. t. m. ob 9. uri zvečer Peter Mubi, posestnik Štajnarjeve kmetije v starosti 60 let. Rajni je bil še dan poprej v Železni Kapli čil in zdrav, in zvečer, ko je prišel domov, je tožil svoji ženi, da mu je strašansko tesno pri srcu, in kmalu nato se je zgrudil na tla mrtev, zadet od srčne kapi. Rajni zapušča žalujočo ženo, dva sina in eno hčer. Bil je tihega, mirnega značaja in velik dobrotnik revežev, kakor tudi dolgoletni naročnik

„Mira“. Blagemu možu bodi zemljica lahka! Mi mu pa ohranimo časten in trajen spomin!

Ruda. (Blagoslovljenje nove šole.) Jubilejno leto je tudi nam nekaj novega prineslo, namreč razširjenje tukajšnje šole v trirazredno; dosedaj je imela samo le dva razreda. Kmetje so se tega razširjenja šole dolgo branili, ali nazadnje se menda niso mogli ubraniti. Šolska oblast je zapovedala, da je treba šolo razširiti, in temu povelju so se morali ukloniti. Letos so staro šolsko poslopje povišali za eno nadstropje in napravili tretji razred. 8. t. m. popoldne je domači župnik gosp. Janez Volavčnik s kratkim nagovorom o nalogi šole blagoslovil novo šolsko poslopje v navzočnosti c. kr. okrajnega komisarja, gosp. viteza Laszowskega, gg. učiteljev, stavbnega odbora, učencev in več faranov. Potem je gospod okrajni komisar v lepem govoru med drugim omenil tudi to, naj stariši učitelje, ki imajo težaven stan, pri vzgoji otrok podpirajo. Govorila sta še gospod Franc Rašer v imenu stavbnega odbora in nadučitelj gospod Anton Katnik v imenu učiteljev. — Šola stane brez hišne oprave 18.000 kron, ima lepo lego tik cerkve in je nov kras za Rudo. Zidarsko delo je izvršil mojster Urbani Constantini, mizarsko delo mojster Konrad Mohl. Nekaj pa pri novi šoli ni lepega, in to je, da je sprejela podporo od nemškega šulferajna, menda v znesku 4000 kron. Iz tega se že razvidi, kakšnega duha bo nova šola, takega, kakor veje v nemškem šulferajnu. Nemški pregovor sicer pravi: „An gschenkten Gaul schaut man nit ins Maul“, vendar kdor temu gaulu pogleda bolje na zobe, bo videl, da ima za Slovence dosti ostre zobe in bo pomalec še to slovenščino pohrustal, kar je je še med ljudstvom. Kaj pomaga darilo, ki škoduje mnogo več, nego koristi. Če moramo za šolo že res toliko izmetati, naj bi bil ta denar vsaj dobro porabljen! Povedano naj pa bo tudi, da niso vsi posestniki tu s tem darilom zadovoljni. Že nekaj jih je reklo: „Če moramo že toliko plačevati za šolo, naj plačamo še to, kar šulferajn dá, bomo vsaj svojo prosto šolo imeli.“

Pliberška okolica. Tudi fantje iz pliberške okolice si dovoljujejo poslati skromen dar za spomenik narodnih mučenikov Lundra in Adamiča. Kaj globokejšo sožalje izrekamo tudi vsem onim, ki so v borbi za naše narodne svetinje bili ranjeni, da še morebiti sedaj v bolnišnicah ležijo. Izrekamo pa tudi svoje največje zaničevanje in skrajno ogorčenje nad onimi janičarji, ki so v Ptujju Slovence grše napadli, kakor bi nas culukafri daleč onstran morja, a napram vsemu nemškemu nasilstvu bomo stali z največjim ponosom in s skrajno odločnostjo na braniku domovine. Misel na mladeniško kri, katera je tekla po ljubljanskih ulicah, nas navdaja z novo ljubeznijo do narodnega dela.

Narodni mladeniči.

Šmihel nad Pliberkom. (Papeževa slavnost, zborovanje.) Dne 15. t. m. smo tudi Šmihelčani obhajali papežovo 50 letnico njegovega mašnikovega posvečevanja. Že na predvečer so zvonovi pol ure naznanjali slavnost prihodnjega dne. Pridigoval je domačin, č. g. Andrej Sadjak, mestni kaplan v Celovcu, ki je razlagal pomen papeštva za nas. — Popoldne se je vršilo zborovanje izobraževalnega društva v prostorih Šercarjeve gostilne. Prvi govornik č. g. Andrej Sadjak je govoril o kmetskih vprašanjih, drugi, domači župnik č. g. Josip Vintar, je opozoril kmete na 60 letnico kmetskega osvobođenja. Nato je govoril o zgodovini kmetskega stanu. Oba govornika sta žela odobravanje. Pri prosti zabavi si mogel občudovati lepe glasove pevškega društva „Gorotan“ pod vodstvom g. V. Štangla. Udeležba je bila bolj slaba, ker je bilo skrajno neugodno vreme. Upamo pa, da se Šmihelčani, posebno iz vasi same, prihodnjič vremena ne bodo zbal, ampak polnoštevilno prišli k predavanjem, ki so kmetu v korist.

Šmihel nad Pliberkom. (Bolezen.) Nevarno obolela je gospa Likeb, žena tukajšnjega gostilničarja, dobra in pridna gospodinja.

Prevalje. (Samonemški občinski razglasi.) Kdor bere na občinski tabli uradne razglase, se mora res čuditi, da razglasa okrajno glavarstvo svoje odredbe v obeh jezikih, slovenskem kakor nemškem, dočim so razglasi občine prevaljske, v kateri je najmanj 90 % Slovencev, objavljeni samo v nemščini. Pripeljite gorskega kmeta ali tudi prevaljskega Slovenca, ki bi razumel te razglase, pisane v visoki uradni nemščini. Ni čuda, da se občani večkrat kaznujejo z globami radi zanemarjenjem svojih dolžnosti napram različnim oblastem. Vsakdo nima priložnosti iti ob nedeljah k prvi sv. maši, po kateri se pred cerkvijo javni odloki od občinskega sluga raztolmačijo v slovenščini. Za tiste papirje na občinski tabli se pa nihče ne briga, ker jih ne razume. Pri zadnjih volitvah so bili naši

občinski očetje izvoljeni na podlagi „fortšrita“. Ali pa je to „fortšrit“, ali je to pravica, če se peščici trdih Nemcev na ljubo, katere bi pri nas zelo lahko seštel na prstih obeh rok, stori vse, Slovence pa, ki imajo v občini ogromno večino, se naravnost prezira. Pod „fortšritom“ umevamo pametno ravnanje. Ali pa je to pametno, da se trdemu Slovincu dá brati samonemške objave? Kje si torej „fortšrit“? Občinski zastopniki, če hočete biti res „fortšritlihi“ kakor se hvalite, dajte nabiti na občinski tabli javne razglase v obeh deželnih jezikih, drugače ni vaš „fortšrit“ nič drugega kakor pesek kratkovidnežem v oči. Jezikovnih težkoč pač ni nobenih; saj župan in občinski tajnik govorita in pišeta gladko slovenščino. Ali pa mogoče veljajo tisti odloki, ki se tičejo čiščenja stranišč, prekladanja gnojišč itd. v obrambo proti koleri samo za Nemce? Tudi prav.

Današnja številka ima za naročnike na Koroškem prilogo: „Koroški Slovenci in državni zbor“.

Gospodarske stvari.

Ne preveč vrst jabolk pri hiši!

Letošnje leto, ki je prineslo celemu svetu obilo sadja, je dokazalo, kako neumestno je saditi pri hiši veliko vrst sadnega drevja, zlasti, če se prav nič ne izbira in vsadi vsako, tudi manj vredno vrsto sadja. Velik del kmetovalcev, ki naročujejo drevesca v drevesnicah, ne zahteva kake gotove vrste drevesc, in če jih zahteva in ne dobi, pa je zadovoljen z drugimi vrstami drevesc, ki mu jih pošljejo. Večina drevesnic pomnožuje vsako leto vrste drevesc, da ustreže odjemalcem. Vse vrste pa, ki jih nihče ne naroči, dobijo brezbrizni naročniki in škodijo s tem sadjereji na deželi.

Po naših sadonosnikih je včasih toliko vrst sadja, kolikor je drevja. Celo večji posestniki ne morejo postaviti na trg večje množine enotnega sadja, kakor zahteva trgovina. Sedanjega položaja ne bo mogoče tako hitro spremeniti, ker nanovo vsajena ali nanovo cepljena drevesca ne donašajo tako hitro sadja v velikih množinah. Sadjereja bo v naših krajih cvetela šele tedaj, ko bodo mogli sadjereji v posameznih krajih oddati na železnične postaje cele vagone sadja, le malo pa in enotnih vrst, ki gre v denar. Mešana sadja pa ni tako lahko prodati, razen kot sadje za pijačo, ki pa je ceneje.

Letos je sadja v brezštevilnih vrstah v izobilju, in nihče ne povprašuje po sadju za mošt, tako da sadja ne morejo uporabiti, kjer nimajo dovolj priprav za narejanje mošta ali pa ne dovolj sodov, dočim se zlahka, namizno sadje kakor zlata parmena še lahko spravi v denar. Iz škode, ki jo ima posameznik, tako lahko spoznamo, kako važno in koristno je, ne saditi veliko vrst sadja, ampak le malo, in sicer tako, ki ga lahko prodamo in ki dobro obrodi.

Dolžnost dežele pa bi bila, da bi skrbela za pouk, katere vrste sadja so za deželo priporočati. Najbolje se pouči ljudstvo o vrednosti raznih vrst sadja z razstavami sadja, in sicer ne velikimi, ampak z manjšimi krajevnimi razstavami, ki morajo biti združene s prodajo sadja. Strokovnjaki bi sadje označili, in ljudje bi kmalu spoznali, katere vrste sadja bo boljše saditi. Za razstave je pa treba denarja; seveda ga naša, od nemških nacionalcev vladana dežela za take namene ne daje rada. Deželni zbor bo kar enoglasno dal za šulferajn ali südmarko 500 K, za prevažne gospodarske namene pa nima smisla, zlasti ne za slovenske kraje.

Društveno gibanje.

Slov. kršč. soc. delavsko društvo za Celovec ima svoje redno mesečno zborovanje v nedeljo, dne 29. t. m., ob 4. uri popoldne, v gostilni „Pri zlatem studencu“, Lidmanskega ulica št. 8. K obilni udeležbi vabi

odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo za Kostanje in okolico priredi na 1. adventno nedeljo, t. j. dne 29. novembra t. l., pri „Neuwirtu“ na Kostanjah po končani popoldanski službi božji slavnostno zborovanje v proslavo 60 letnega vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožef I. Domačine in sosede iz okolice prav vljudno vabi

odbor

Radiše. „Izobraževalno društvo“ priredi shod dne 29. t. m. po popoldanski božji službi ob treh. Kot govornik pride g. Smodej iz Celovca. Gospodarji, ne zamudite gospodarskega pouka!

Velikovec. Društvo „Lipa“ priredi v nedeljo, dne 6. decembra, na god sv. Miklavža, svoje mesečno zborovanje v Velikovcu v

„Narodnem domu“ ob pol treh popoldne. Ob enem se priredi tudi Miklavžev večer, kjer bo nastopil tudi Miklavž itd. Poleg tega je na sporedu tudi igra „Vaški skopuh“, tamburanje in kratek govor. Stariši, pripeljite svoje male, da jih bo mogel Miklavž obdarovati.

Železna Kapla. V torek, dne 8. decembra t. l., priredi tukajšnje slov. izobraževalno društvo svoj mesečni shod v zgornjih drostorih gostilne pri p. d. Bošteju v Železni Kapli ob 1/2 12. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi

odbor.

Dobrlavas. Naše katol. slov. izobraževalno društvo priredi dne 8. decembra, na praznik „Prečistega spočetja Marije Device“ po popoldanski božji službi mesečno zborovanje. Na sporedu je poučni govor in tamburanje.

Žitaravas. Slov. kat. izobraževalno društvo „Trta“ priredi dne 29. listopada t. l., ob 3. uri popoldne, v društveni sobi svoje mesečno zborovanje. Na sporedu so poučni govori o gospodarstvu in drugih važnih vprašanjih. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva

odbor.

Globasnica. (Cesarska slavnost.) V nedeljo, dne 29. novembra, popoldne ob 3. uri, priredi tukajšnje izobraževalno društvo veliko cesarsko slavnost s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. „O Avstrija, ti dom krasan!“ poje ženski zbor. 3. Slavnostni govor. 4. „Naš cesar — živio!“ Deklamacija. 5. Razne deklamacije, petje moškega zbora. 6. Sklepne besede. 7. Cesarska pesem, poje mešan zbor. K najobilnejši udeležbi k lepi slavnosti vabi

odbor.

Vabilo na prvi letni občni zbor, katerega napravi „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, St. Peter in okolico“ na prvo adventno nedeljo, dne 29. novembra 1908, ob treh popoldne v gostilni pri Zledku v Podlisni. Pridite v prav obilnem številu!

Odbor.

Mohorjani, spominjajte se šentjakobske šole!

Šolske stvari.

Imenovani so: Za nadučitelje Franc Gornik v Št. Jakobu v Rožu za Št. Jakob v Rožu, Albert Woschitz v Melvičah za Borlje, na dosedanjem službenem mestu Emil Kencian v Št. Lipšu pri Rajneku, Anton Marinič v Št. Janžu v Rožu, Tomaž Rutter v Št. Tomažu pri Celovcu, Franc Skale v Kokovi.

Za učitelja veronauka na meščanski šoli v Beljaku mestni kaplan Jož. Sannegger v Št. Vidu.

Za provizorično učiteljico v Galiciji Martina Griessl, za podučitelje oz. podučiteljice absolvirani učiteljski kandidati in učiteljske aspirantije Jan. Jesch za Djekše, Marija Narath za Kotmarovas, Janez Piesch za Št. Jakob v Rožu, Jožefina Skočir za Timenico, Karol Ullmann za Št. Jakob v Rožu in Janez Unterranner za Globasnico.

Prestavljeni so: Učitelj veronauka Al. Seybald iz Beljaka v Št. Vid, podučitelj Fr. Türk iz Arijk D. Mariji na Zili, podučiteljica Pavla Bogensberger iz Tröppolah v Čače.

Odrekle so se podeljenim učnim mestom Olga pl. Dobrowska v Timenici, Hel. pl. Gozzani v Kotmarivasi in Pija pl. Koschin v D. Mariji na Zili. Brez dvoma se na teh mučilnicah niso hotele z otroki vred nepotrebno mučiti.

Deželni šolski svet je poveril pouk veronauka na nekaterih šolah v Beljaku učiteljem in je določil rok za razširjanje šole na Radišah. Dovolil je tudi novonastavljenim učiteljskim močem podporo v znesku 5460 K in je dal denarno pomoč desetim učiteljem v znesku 1680 K. Nas bi zanimalo samo to, katerim učiteljem je dal podpore? Slovensko mislečim gotovo ne!

Odvajeni otroci

postanejo kmalu debeli, rdeči in močni, če jim dajete redilno SCOTT-ovo emulzijo, kajti SCOTT-ovo emulzijo uživajo radi in jo lahko prebavljajo. Zdravniki in babice zaupajo

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom SCOTT-ovega ravnarja.

SCOTT-ovi emulziji

ker poznajo učinek, katerega doseže.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kaj je novega po svetu.

Rojak na Kitajskem. Slovencem že dobro znani misijonar, č. g. o. Veselko Kovač, ki oznanjuje evangelij sv. vere v Tsinanfu na Kitajskem, nam je poslal pismo za podlistek, ki ga bomo pri priložnosti objavili, in je pridejal pismu sledeče vrstice: „Prejel sem že več številčk Vašega izvrstno urejevanega lista. Vselej ga z velikim zanimanjem vzamem v roko in čitam skoro od konca do kraja. Le tako neustrašeno in pogumno naprej! Vremena se bodo tudi Korošcem zjasnila, saj se jim jasniže že zdaj! To pot Vam pošljem za list nekaj malega. Znanprej zopet kaj, če bo Bog dal zdravje.“ — Blagemu rojaku na daljnem vzhodu iskrene pozdrave od koroških Slovencev, ki jih niti v taki daljavi ni pozabil!

Partelj in Miklavž! Pozor Slovenci! Družba sv. Cirila in Metoda dobi ta teden razglednice sv. Miklavža. Vse rodoljube, zlasti pa naše narodne tvrdke, opozarjamo na te razglednice. Naročila prejema družbina pisarna.

Za Miklavža se priporoča najraznovrstnejše blago, več ali manj primerno za male in odrasle. Za slovenske gospodarje in gospodinje pa je najprimernejša in najcenejša jubilejna „Družinska pratika“, ki bo gotovo razveselila vsakogar, ki jo bo našel Miklavževo jutro v nastavljeni posodi. — Miklavž naj torej nikar ne pozabi razveseliti svojih zvestih tudi s tem darom.

Sliki jubilarov papeža in cesarja si vsakdo lahko preskrbi popolno brezplačno v najlepši izvršitvi, ako si omisli za mali znesek 24 vinarjev letošnjo našo „Družinsko pratiko“. Takih slik Vam ne poda noben letošnji koledar.

Natančni zaznamek letnih sejmov po Slovenskem morete najti edinole v letošnji „Družinski pratiki“ s podobo sv. družine na naslovni strani. Ti sejmji, posebno še za Kranjsko, so bili najtočnejše pregledani in izpopolnjeni z najnovjšimi podatki. Vsakdo naj si tedaj že zaradi tega zaznamka kupi to našo edino pratiko.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi več tisoč izvodov brošuric: Hubad „Franc Jožef I.“ po 30 vin. in T. Zupan „Franc Jožef I.“ po 40 vin. Ker se ravno praznuje šesta obletnica vladanja Njega Veličanstva, bi bile te brošurice kaj primerne za darila deci v naših šolah.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja, da ima le še par sto lepih Miklavževih razglednic na razpolago. Rodoljubi, sezite po njih!

Želodec

krepilno, prebavo pospeševalno, gorečico in pehanje odstranjajoče, lahko odvajajoče učinkujejo pri nas Feller-jeve Rabarbara-kroglice z zn. „Elsa-krogl.“, 6 škat. 4 K franko. Naroči pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 67 (Hrv.). Karl.

Štrajk proti pivu končan. Pred nekaj dnevi je bil na Štajerskem končan bojkot proti pivu, sedaj pa tudi na Koroškem, vsaj od strani socialnih demokratov. Poravnava se je naredila na ta način, da bo zveza pivovarnarjev znižala dne 1. julija napovedano povišano ceno piva delavskim konsumnim društvom in kantinam v tovarnah za eno petino. Pivovarnarji ne bodo svojih delavcev več odpustili in če bodo sprejemali nove delavce, se bodo ozirali na prošnje odpustitvenih. Končno bo razdelila zveza pivovarnarjev v sporazumu s strankarskim vodstvom v letih 1909, 1910 in 1911 po 1500 K za ponesrečene delavce. S to pogodbo se g. Riese in tovariši res niso posebno skazali.

Pretepalji so se zopet v nedeljo v Gradcu visokošolci. Svobodomiselnih dijakov so napadli katoliško misleče dijake tako hudo, da je morala poseči vmes policija dvakrat z golimi sabljami. Zaprlji so 11 oseb, ki so bile kaznovane z denarnimi globami. Nemški nacionalci imajo dvojno vest. Hudo se pritožujejo, da pretepaajo v Pragi Čehi visokošolske kaline nemškonalnega kalibra, ker izzivajo, ugaja jim pa silno, če nemški svobodomiselnih dijakov nabijejo enkrat svoje rojake, nemške katoliške tovariše.

Pretep na dunajskih visokih šolah. Pretečeni tork so se na dunajskih visokih šolah laški in nemški visokošolci strahovito pretepalji. Laški dijaki so zopet prirejali demonstracije, ker ne dobijo laške univerze. Purši so pa že prejšnji dan zvedeli za nameravane demonstracije in so se zmenili, da priredijo protidemonstracijo. Do 10. ure dopoldne je bilo že kakih 800 nemških dijakov v avli; laške visokošolce so potisnili v desen kot avle. Tudi zunaj na rampi je bilo zbrano lepo število dijakov. Pred univerzo pa so čakali redarji, pripravljeni za vsak slučaj. Ob enajstih je imel neki Lah na svoje tovariše nagovor. To pa je pomenilo za purše boj. Vrgli so se na Lahe, hoteli jih izriniti iz avle. Nastal je strašen pretep s palicami. Laški dijaki so imeli na palicah tudi pritrjene nože. Naenkrat

vzdigne neki Lah palico z belim robcem in trenotek pozneje so začeli pokati revolverji. Lah so oddali osemnajst strelcev. Nekaj časa je bilo potem vse tiho, potem so se pa zagnali purši, ki so imeli veliko premoč, v Lahe in jih potisnili iz avle na rampo. Policija je z golimi sabljami vdrla na rampo in razgnala dijaške pretepače. En del Lahov je aretirala, drugi pa so zbežali v kavarno nasproti univerzi. Redarji so zasedli vse vhode v univerzo in nikogar niso pustili ne noter ne ven. V avli je bilo ranjenih 24 dijakov, deloma od udarcev, deloma od krogel. Zanimivo pa je, da so obstreljeni tudi Lah, ki trdijo, da je počil prvi strel od nemške strani. Nemci pa to zanikujejo in razlagajo dejstvo, da so tudi Lah obstreljeni, tako, da so začeli Lah streljati, ko so bili Nemci in Lah v najhujšem boju pomešani in so tako laške krogle zadele tudi Lahe. Kolikor se je moglo dognati, je bilo ranjenih vseh skupaj 33 oseb. Zaprlji so jih 27. Za laške dijake v zaporu sta posredovala poslanca baron Malfatti in dr. Bugetto, na kar so bili razven štirih vsi iz zapora izpuščeni. Univerza je zaprta in so vsa predavanja ustavljena.

Gospa, katera pere s Schicht-ovim milom, bo s pranjem prej gotova, kakor kaka druga, ki pere poleg nje z navadnim, trdim in težko razkrojljivim milom. Črez eno leto bo druga prej gotova, pa s perilom, ker le lahko razkrojljivo Schichtovo milo varuje perilo in ohranjuje barve kakor nove.

Roparski napad v Mariboru. V Mariboru sta napadla zasebnico gospo Ano Gregorič 16 letni nemčurski pasarski vajenec Rudolf Werdounig in 16 letni zobotehniški vajenec Avgust Lehman, rodom Nemeč, v njenem stanovanju. Gospa jih je spustila v stanovanje, ker sta rekla, da prinašata od župnika neko pismo. Res sta ji izročila neko ponarejeno pismo, v katerem sta sama zapisala, da župnik prosi darov za cerkev. Ko je gospa pismo brala, sta jo napadla, vrgla na tla, jo davila in bi jo gotovo umorila, da ni prišla mimo neka hišina, ki je slišala ropot in roparja prepodila. Lehman je nedavno pisal nekaj pri gospi in opazil, da ima v omari mnogo tisočakov in zlatnine. Oba roparja so že zaprlji.

Otroci ne prebavljajo redno navadno tedaj, če ne dobivajo primernih živil. To pomaga iz zadrege „Kufek“, ki je edino prava hrana za zdrave otroke, pa tudi za take, ki so vsled slabe oziroma nezadostne hrane v razvoju zaostali ali trpijo na krivicah.

NESTLÉ-jeva

Priznato redilno sredstvo moka za otroke
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Podpornemu društvu za slovenske dijake koroške so v zadnjem času darovali:

Dr. Janko Brejc, odvetnik, 20 K, dr. Jak. Sket, prof. v pok., 10, J. Apih, prof. v pok., 10, J. Scheinigg, prof. v pok. in vladni svetnik, 3, ribniški Korošec 5, vsi v Celovcu, Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu, 5, Posojilnica v Spodnj. Dravogradu 50 K.

Vsem tem gg. in slavni posojilnici, ki se je društva že parkrat spomnila, iskrena zahvala!

Koroški dijaki, ki naj bodo enkrat opora slovenstvu v Korotanu, žive po vseučiliških mestih včasih v hudih stiskah in podporno društvo jim dostikrat ne more priskočiti na pomoč. Zato, bratje vseh slovenskih pokrajin, zlasti pa vi Korošci, katerih rojaki so ti dijaki, vsak izmed vas žrtvuj četudi malo svotico društvu, kajti ti darovi bodo našem narodu nosili kdaj bogate obresti.

Darove sprejema tudi upravništvo „Mira“.

Za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu so darovali:

Mohorjani pri D. Mariji na Zili 5 kron 40 vin. Šlikar Jože p. d. Kopanik na Kopanji 10. Neimenovan v Št. Jakobu 5. Neimenovan v Bilčovsu 6. Franc Treiber, župnik v Št. Rupertu, 10. M. Ljubša, kurat v Gradcu, 10. Iyan Zupančič, župnik v Šmihelu na Štajerskem, 3. Fr. Cesanek, župnik v Zagradcu na Štajerskem, 3. Martin Poljak, župnik v Ajdovci na Štajerskem, 2. Vaclav Vondraček, župnik v Ambrusu na Štajerskem, 2. Iv. Žavti, kaplan v Žužemberku, 2. Slovensko omizje v Pliberku 52. Stari Primov oče v Pliberku 2. Duet pri Lampelnu v Pliberku 4. Mesto venca narodnim žrtvam v Ljubljani: Vintar Jože, župnik v Šmihelu 20. Mohorjani v Šmihelu 13. Višarski kapitelj po č. gosp. B. 25. Jos. Hafner, mag. oficial v Ljubljani, 10. Mohorjani v Št. Vidu nad Valdekom 2. M. Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu, 50. Lučovnik Ivan, provizor na Ojstrici, 20. Neimenovan duhovnik v Celovcu 10. Vinko Poljanec, župnik v Št. Juriju 30. Skupaj 293 kron 30 vin.

Najiskrenejša hvala vsem blagim darovalcem!

Matej Ražun, župnik.

Bolni na želodcu

iščejo in najdejo tolažbo in zdravje v uporabi pravih Bradyjevih želodčnih kapljic, ker po kratki uporabi tega staropriznane sredstva izginejo vse slabosti in drugi neprijetni pojavi, kakor omotica, omedlevica, glavobol, slabo prebavljanje, zapečenost in po njej povzročena utrujenost in oslabiljenje. Ker se večkrat prodajajo posnetki, zahtevajte vedno samo prave Bradyjeve želodčne kapljice, ki morajo imeti na zunanem ovitku in navodilu o porabi poleg Marijine slike s cerkvijo tudi podpis Najbolj varno pred posnetki pa je, ako se naravnost naroči pri edinem izdelovalcu C. Bradyjevi lekarni, Dunaj I., Fleischmarkt 1/385, odkoder se razpošilja 6 steklenic za K 5 ali 3 podvojne steklenice za K 4.50 franko in brez vseh drugih stroškov.

C. Brady

Podpirajte Ciril-Methodovo družbo.

Tržne cene v Celovcu

19. novembra 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	23	14	26
Rž	20	20	12	34
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	20	21	10	25
Oves	17	64	18	50
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	25	40	16
Turščica	17	75	18	27
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	4	44	2
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	10	11	40	—
„ kisló	7	10	—	—
Slama	7	8	40	—
Zelnate glave po 100 kosov	7	9	—	—
Repa, ena vreča	1	1	20	—
Mleko, 1 liter	—	22	—	24
Smetana, 1	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80
Surovo maslo (putar), 1	2	40	3	20
Slanina (špeh), povoj, 1	2	2	20	—
„ „ surova, 1	1	50	1	60
Svinjska mast 1	1	70	1	80
Jajca, 1 par	—	18	—	20
Piščeta, 1	2	2	40	—
Race	4	4	40	—
Kopuni, 1	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	60
30 „ „ mehka, 1	2	80	3	10

Živina	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	335	70	—	—	5	2
„ za vožnjo	320	375	—	—	18	5
Junci	182	265	66	—	12	5
Krave	162	322	—	—	78	24
Telice	122	170	—	—	10	4
Svinje, pitane	—	—	120	136	73	69
Prasete, plemena	12	42	—	—	242	118
Ovce	—	—	—	—	—	—

Najvrednejše vseh finih toaletnih mil je

Schichtovo cvetlično milo št. 650.

Čisti kožo, ne da bi je dražilo in ji daje oživiljajoč prijeten duh.

Dobiva se povsod.

Slovenci! Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Kupujem: Sladko seno in otavo, ovsene otepe, pšenični škop, želod, deltelno seme, suhe gobe, fižol, smrekove storželne. Ponudbe in vzorci naj se blagovljijo poslati na veletrgovino **Franc Kupnik v Konjicah**, Spodnji Štajer. **Ponujam pristno novo štajersko vino!**

Loterijske številke 21. nov. 1908:

Trst 26 1 28 6 44
Linc 13 83 2 50 36

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in najmočnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se pere, najizbornejše s

Schicht-ovim milom,

za katerega čistočo se jamči s 25.000 K.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšel:

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Četrty, pomnoženi natis
priredil France Hubad.
1908.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar.

(Deutsch-slowenisches Hand-Wörterbuch).

Četrty, pomnoženi natis
priredil Anton Bartel.

Cena vsakemu delu: Mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrptom K 7.20 (po pošti 30 vinarjev več).

Dva pridna, zanesljiva moža,

z dobrimi spričevali, zmožna nemščine v besedi in pisavi, samska ali oženjena, se sprejmeta takoj ali z novim letom kot

čolnarja.

Dopisi z „Guter Verdienst“, poste restante na glavni pošti, Celovec.

Ceno posteljno perje

1 kg sivoga, skubljenega K 2.—, napol belega K 3.80 belega K 4.—, izredno finega K 6.—, najbolj finega, skubljenega K 8.—, 1 kg sivoga puha 6 K, belega 10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začeni franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama, dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpežnim perjem K 16.—, z napolpuhom K 20.—, s puhom K 24.—; posamezne pernice po K 12.—, 14.—, 16.—, blazine K 3.—, 3.50, 5.—. Pošilja po povzetju, zavoj brezplačno, od K 12.— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko.
Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

☛ Ceniki zastoj in franko. ☛

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za žene in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

☛ Vsi uslužbenci govorijo slovenski. ☛

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Carl de Roja, Beljak

Podružnica v Celovcu.

Trgovina

s steklom, porcelanom, kamenino, kuhinjsko opravo, svetiljkami, cunjami in surovinami.

Zastopnik tovarne za kalcium-karbid v Šibeniku.

Brzojavni naslov: Roja, Beljak.

Telefon: Beljak 32. — Celovec 128.

Vse Slovence iz sodnijskega okraja Borovlje

opozarjam pri nakupovanju manufakturnega blaga, obleke, in sploh na vse, kar spada pod trgovino mešanega blaga, na svojo prodajalnico; posebno pa v špecerijskem blagu, žitu in v drugih poljedelskih pridelkih se obračajte na mojo trgovino in priporočam tudi svojo gostilno ter se bom potrudil vsakega z dobrim blagom in z nizkimi cenami zadovoljiti. Proseč za obilo obiskovanje, ostajam vdani

Josip Renko,

trgovec in gostilničar v Borovljah.

Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII.

izdeluje in priporoča:

„Vydrovko“ žitno kavo, pošiljano po pošti v 5 kilogramskih zavitkih za	K 4.50
Vydrovo otroško moko, 1 kg za	2.40
Vydrove juhe konzerve (grahovo, gobovo, lečno, riževo in rezančno), 1/2 kg (20 do 25 porcij)	1.50
Vydrov juhi priradek, 1/2 kg steklenica	3.—
Vydrov malinovi grog, 1 steklenica	2.—
Vydrove oblate, maslence (svetovnoznanane), škatla 25 kosov	2.—
Vydrove oblate „Dessert delicat“ z medenim kremom, 50 kosov	3.—
Vydrove oblate „Delicatess“, sadnega okusa in s čokolado, 50 kosov	2.50
Vydrov „Buchtin“, dišava za pecivo, 1/4 kg steklenica (zadostuje ravno za 25 kg moke)	1.—
Vydrove šumeče bonbone „Ambo“ ali pa s „sidrom“ v štanjolu, škatla 50 kosov	2.—
Vydrovo gorčico (ženof) po francoskem in kremškem načinu, 1/4 kg	—80

„Domači Prijatelj“,

lastni tovarniški časopis, V. letnik. Zahtevajte na ogled!

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

Izborno, dobro istrsko vino,

katerega sem sam pridelal, prodajam po najnižji ceni iz svoje zaloge v hiši gosp. Piusi v Šent-Rupertu pri Celovcu. Jamčim za pristnost vina. Prosim naročil!

Šimen Mendikovič,

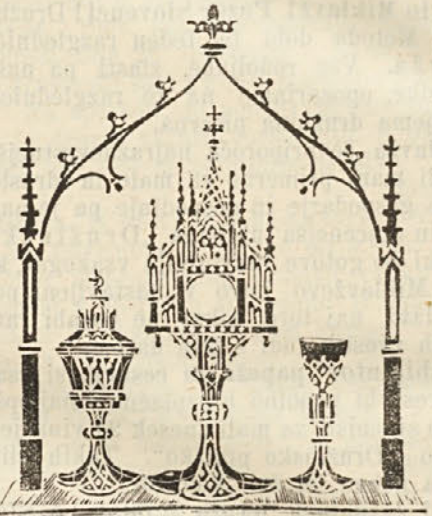
trgovina z vinom v Št. Rupertu pri Celovcu.

Emila Mehlhofer-ja vdova

pasarska obrt

Celovec, Stolne ulice šte. 4

nasproti dvornemu vrtu

se zahvaljuje za doslej izkazano zaupanje in se priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu z izgotovljenimi deli za napravo vseh v to stroko spadajočih

cerkvenih in bronastih del

napravljenih po najnovejših vzorcih, lepo izdelanih, po najnižjih cenah, na pr. svečnikov za oltarje in podobe, kadilnic, svetiljk, kelihov, ciborijev

mašnih konvic s skledicami, posod za blagoslovljeno vodo, sveto olje, križev za oltarje, zastave itd.

Prenavljajo in popravljajo

se vse v to stroko spadajoče cerkvene stvari, in se jamči za dobro pozlačenje in posrebrjenje v ognju. Pismena naročila se izvršujejo najhitreje in točno.

Posebno si dovoljujem častiti duhovščini in sl. občinstvu naznaniti, da nimam nobenega potovalca in tedaj tudi nihče ni upravičen zame dela prevzemati ali izvrševati.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, izpukanega perja 2 K, boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puha 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežnobelega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivoga puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K, najfinejšega prunega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštne prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkastega rdečega, visnjavega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po postnem povzetju od 12 K dalje poštne prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poština; če blago ne ugraja, se denar povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).

☛ Cenik brezplačno in poštne prosto. ☛

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natisovanje vizitnic pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Gospodarsko društvo

v Bermu (p. Pazin, Istra) posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih zadržnikov. Cena je nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje. Kakovost izborna.

Kupujte narodni kolek!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

☛ Kolodvorska cesta št. 27. ☛

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

☛ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ☛

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spiljetu.

Turske srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.